

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettely>Siviilioikeudelliset menettely>Tuomioistuinten päätösten tunnustaminen ja täytäntöönpano>

Tuomioistuinratkaisun täytäntöönpano

Tuomioistuinratkaisun täytäntöönpano

Alankomaat

1 Mitä täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tarkoittaa?

Tuomioiden täytäntöönpano: yleistä

Oikeudelliset menettelyt päättyvät tuomioistuimen antamaan tuomioon. Tuomiossa osapuoli (velallinen) saatetaan määrätä täyttämään veloitteensa toista osapuolta (velkojaa) kohtaan. Mikäli velallinen ei täytä veloitettaan vapaaehtoisesti, velkoja voi pakottaa velallisen täyttämään sen toteuttamalla täytäntöönpanolainsäädännön mukaisia toimenpiteitä. Tämä oikeudenala liittyy veloitteen suorittamista koskevia tuomioistuimen määräyksiä sisältävän tuomion täytäntöönpanoon. Tätä varten täytäntöönpanolainsäädännössä säädetään pakkokeinoista ja niiden soveltamisesta. Täytäntöönpanovaltuudet ovat ulosottomiehillä (*gerechtsdeurwaarders* tai vain *deurwaarders*), joiden tehtävänä on suorittaa täytäntöönpanotehtävät, jotta velkojan oikeudet voidaan panna täytäntöön. Täytäntöönpanolainsäädännössä säädettyjen pakkokeinojen käytölle on kaksi edellytystä: tarvitaan täytäntöönpanoasiakirja (*executoriale titel*), kuten täytäntöön pantava tuomio, joka on ennen täytäntöönpanoa annettava tiedoksi osapuolelle, johon täytäntöönpanotoimet kohdistuvat. Tärkeimmät täytäntöönpanoon liittyvät henkilöt ovat hakija (velkoja, joka hakee täytäntöönpanoa), velallinen (osapuoli, johon täytäntöönpanotoimi kohdistuu) sekä ulosottomies (valtion virkamies, joka hakijan pyynnöstä vastaa varsinaisesta täytäntöönpanosta).

Pakkokeinot

Tärkein pakkokeino on ulosmittaus (*executoriaal beslag*). Tätä käsitellään tarkemmin 2.1 kohdassa.

Muita pakkokeinoja ovat

uhkasakko (*dwangsom*)

tuomioistuimen määräyksen noudattamatta jättämisestä määrättävä vankeusrangaistus (*lijfswang/gijzeling*).

1. Uhkasakko on tuomioistuimen ratkaisussa määrätty rahasumma, joka tuomitun on maksettava, mikäli hän ei täytä pääveloitetta. Uhkasakkoa käytetään erityisesti yksinkertaistetuissa menettelyissä tehosteena. Uhkasakko voi liittyä vain sellaiseen pääveloitteeseen, johon ei kuulu rahasumman maksamista.

2. Tuomioistuimen määräyksen noudattamatta jättämisestä määrättävä vankeusrangaistus on pakkokeino, jolla pyritään pakottamaan osapuoli täyttämään tietty veloitte. Tuomioistuimet eivät käytä tätä mahdollisuutta usein, ja sen täytäntöönpano käytännössä on vielä harvinaisempaa. Se on mahdollinen vain tuomioistuimen määräyksestä. Tuomioistuin voi suostua vankeusrangaistuksen määräämiseen tuomioiden ja päätösten täytäntöönpanemiseksi velkojan pyynnöstä, mikäli ne koskevat määrystä, johon ei liity rahasumman maksamista. Vankeusrangaistusta voidaan käyttää myös sellaisten tuomioiden, päätösten ja virallisten asiakirjojen yhteydessä, joiden nojalla on maksettava Alankomaiden siviililakikirjan (*Burgerlijk Wetboek*) 1 pääosaston mukaisesti elatusapua, esimerkiksi lasten elatusapua (siviiliprosessilain 585 § (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)).

2 Mille viranomaisille täytäntöönpanoa koskeva toimivalta kuuluu?

3 Millä edellytyksillä päätös täytäntöönpanosta voidaan antaa?

3.1 Menettely

Menettely kuvataan seuraavassa.

Täytäntöönpanoasiakirja

Alankomaalaisen tuomioistuimen antamat ratkaisut (tuomiot, päätökset ja määräykset), viralliset asiakirjat (julkisen notaarin laatimat asiakirjat) ja eräät muut asiakirjat katsotaan täytäntöönpanoasiakirjoiksi. Lain mukaan täytäntöönpanoasiakirjoja ovat myös yleisen syyttäjän (*Openbaar Ministerie*) tai veroviranomaisen antama täytäntöönpanomääräys, välitystuomio, johon liittyy täytäntöönpanolauseke, sekä sovintoratkaisujen pöytäkirjat.

Tuomioistuimen kirjaaja toimittaa tuomioistuinkäsittelyyn osallistuneille kantajalle ja vastaajalle jäljennöksen ratkaisusta. Jos se on tuomioistuimen määräyksen sisältävä lopullinen tuomio, osapuoli, jolla on oikeus panna tuomio täytäntöön, saa täytäntöönpanoperusteena toimivan jäljennöksen.

Osapuolille annetaan maksutta tuomioistuimen ratkaisusta virallisesti oikeaksi todistettu jäljennös (*grosse*), jonka yläreunassa on sanat "In naam der Koning" (kuninkaan nimissä). Tämä tarkoittaa, että kyseessä on tuomioistuimen antaman tuomion virallinen jäljennös, joka kelpaa täytäntöönpanoperusteeksi.

Täytäntöönpano voidaan toteuttaa ainoastaan, jos tämä virallinen jäljennös on annettu. Myös julkisen notaarin laatimasta asiakirjasta voidaan antaa virallinen jäljennös. Ulosottomies saa täytäntöönpanovaltuudet, kun hänelle toimitetaan tämä virallinen jäljennös.

Ulosottomies antaa ennen täytäntöönpanoa täytäntöönpanoperusteen (virallisen jäljennöksen) tiedoksi sille henkilölle, johon täytäntöönpano kohdistuu.

Tarkoituksena on antaa tuomio tiedoksi vastapuolelle ja saattaa hänen tietoonsa se, että velkoja hakee sen täyttämistä.

Lisätietoja muiden EU:n jäsenvaltioiden täytäntöönpanoasiakirjojen tiedoksiannosta on tiedoksiannosta koskevassa EU:n asetuksessa:

Neuvoston asetus (EY) N:o 1348/2000, annettu 29 päivänä toukokuuta 2000, oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa.

Ulosottomiehet

Tehtävät täytäntöönpanon yhteydessä

Ulosottomies on täytäntöönpanossa keskeinen toimija. Hän hoitaa kaikki tehtävänsä täytäntöönpanoa hakevan osapuolen puolesta. Toimeksianto tapahtuu antamalla ulosottomiehelle virallinen jäljennös tuomiosta. Ulosottomies ei yleensä tarvitse erillistä valtuutusta.

Ulosottomies voi täytäntöönpanon yhteydessä toteuttaa muun muassa seuraavat toimet:

täytäntöönpanoasiakirjan antaminen tiedoksi osapuolelle, johon täytäntöönpano kohdistuu

kehotus täyttää veloitte, esimerkiksi kehotus maksaa rahasumma

maksun vastaanottaminen, jos velallinen täyttää maksuveloitteensa

omaisuuden ulosmittaus

tarvittaessa avun pyytäminen poliisilta (esimerkiksi omaisuuden ulosmittauksen yhteydessä).

Ulosottomaksut

Ulosottomiesten viranhoitoon sovelletaan kiinteitä maksuja, jotka voidaan periä velalliselta. Velkojille ei ole määrätty kiinteitä maksuja, joten niistä täytyy neuvotella ulosottomiehen kanssa. Velallisilta perittävät ulosottomaksut määritellään 4. heinäkuuta 2001 tehdyssä päätöksessä, joka sisältää tarkemmat säännöt ulosottomiesten virkatehtävistä ja ulosottomaksuista (*Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders*). Lisätietoja on virkatehtävistä perittävien maksujen hinnastoissa (*Tarieven ambtshandelingen*) verkko-osoitteessa www.kbvg.nl.

3.2 Tärkeimmät edellytykset

Täytäntöönpanolla on kaksi yleistä edellytystä:

täytäntöönpanoasiakirja

tämä asiakirja annetaan ennen täytäntöönpanoa tiedoksi osapuolelle, johon täytäntöönpano kohdistuu.

Tärkein pakkokeino on ulosmittaus, kuten edellä jo todettiin.

Lisäksi on olemassa toimenpiteitä, joihin voidaan ryhtyä odotettaessa täytäntöönpanoasiakirjan saamista. Toimenpiteitä voidaan hakea ennen tuomion antamista tai oikeudenkäynnin aikana tai jopa ennen sitä. Näitä toimenpiteitä kutsutaan turvaamistoimenpiteiksi (*conservatoire maatregelen*), sillä niiden avulla velallisen omaisuus suojataan väliaikaisesti hukkaamiselta. Turvaamistoimenpiteitä ovat esimerkiksi varokeinona suoritettava ulosmittaus (*conservatoir beslag*), sinetöinti (*verzegeling*) ja omaisuuden luettelointi (*boedelbeschrijving*). Tällä tietosivulla käsitellään ulosottoa.

4 Täytäntöönpanotoimien tarkoitus ja luonne

Täytäntöönpanotoimien kohde ja luonne voivat vaihdella. Toisistaan voidaan erottaa toimenpiteet, joiden tarkoituksena on rahasumman maksaminen, omaisuuserän luovutus, jonkin teon suorittaminen tai tekemättä jättäminen. Yleisin toimenpide on ulosotto rahasumman perimiseksi (*verhaalsbeslag*). Jos velallisen velvoite koskee jotain toimea pikemmin kuin rahasumman maksamista tai omaisuuden luovuttamista, se saattaa edellyttää ”tosiasiallisen teon” (*feitelijke handeling*, teko, jolla on oikeusvaikutuksia riippumatta siitä, oliko tämä tarkoituksellista) tai oikeustoimen (*rechtshandeling*, toimi, jonka oikeusvaikutukset ovat tarkoituksellisia) suorittamista. Jos tosiasiallinen teko ei liity kehenkään henkilöön, velkoja voi itse pyytää tuomioistuimelta lupaa luoda tilanne, joka olisi seurannut teon suorittamisesta. Jos velallisen velvoitteeseen liittyy oikeustoimen toteuttaminen, kuten tarjouksen hyväksyminen, toimi voidaan korvata tuomioistuimen tuomiolla. Tuomioistuin voi myös määrätä velallisen olemaan toteuttamatta tiettyä toimea.

4.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla täytäntöönpanon kohteena?

Ulosmittauksen kohteita voivat olla

irtain omaisuus, jota ei tarvitse rekisteröidä; rekisteröitävää omaisuutta ovat kiinteistöt, alukset ja ilma-alukset

osakkeisiin ja muihin arvopapereihin kohdistuvat omistus- ja käyttöoikeudet

kolmannen osapuolen hallinnassa oleva omaisuus; tätä kutsutaan ulosmittaukseksi kolmannelta osapuolelta (*executoriaal derdenbeslag*)

kiinteä omaisuus

alukset

ilma-alukset.

Hakijalla on yleensä vapaus valita, minkä omaisuuden hän haluaa ulosmittavaksi.

Periaatteessa kaikki velalliselle kuuluva omaisuus voidaan ulosmitata. On kuitenkin olemassa ulosmittauskelvotonta omaisuutta, kuten perustarvikkeet, joita ovat esimerkiksi vaatteet, elintarvikkeet, työvälineet, ammattikirjallisuus sekä koulutus-, taide- ja tiedetarkoituksiin käytettävät tarvikkeet. Tietty osuus palkasta, elatusavusta tai etuusmaksuista on vapautettu ulosotosta. Näissä tapauksissa on määritetty suojaosuus, jotta varmistetaan, että velalliselle jää riittävät tulot perustarpeiden tyydyttämiseksi.

Myöskään julkiseen käyttöön tarkoitettua omaisuutta ei voida ulosmitata. Hakija voi hakea ulosmittausta samanaikaisesti eri omaisuustyypeille, esimerkiksi irtaimelle ja kiinteälle omaisuudelle.

4.2 Mitä vaikutuksia täytäntöönpanotoimilla on?

Rekisteröimättömän irtaimen omaisuuden ulosmittauksen oikeusvaikutukset

Yksi ulosmittauksen vaikutuksista on se, että ulosmittauksen jälkeen toteutetuista velallisen toimista ei saa aiheutua haittaa ulosottoa hakeneen osapuolen oikeuksille. Jos velallinen esimerkiksi myy omaisuutta, ostaja ei periaatteessa voi esiintyä omaisuuden uutena omistajana velkojaan nähden. Toinen vaikutus on, että myös omaisuuden mahdollinen tuotto ulosmitataan.

Osakkeisiin, arvopapereihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuvan ulosmittauksen oikeusvaikutukset

Ei ole olemassa mitään erityisiä oikeusvaikutuksia. Äänivalta säilyy ulosmittauksen ajan ulosmittauksen kohteena olevalla henkilöllä.

Kolmannen osapuolen hallinnassa olevan omaisuuden ulosmittauksen oikeusvaikutukset

Tällaisessa tapauksessa velkoja (ulosottoa hakenut osapuoli) hakee kolmannen osapuolen (ei siis velallisen) omaisuuden ulosmittaamista, koska kyseinen kolmas osapuoli on velalliselle velkaa tai koska hän pitää hallussaan velallisen omaisuutta. Ulosmittaus koskee siis velallisen omaisuutta, joka on kolmannen osapuolen hallussa.

Ulosottoa hakeneella osapuolella on suoja vastapuolen oikeustoimia vastaan. Ulosmittauksen jälkeen toteutetut oikeustoimet ovat pätemättömiä velkojaa vastaan. Kaksi yleistä tällaisten tapausten tyyppiä ovat tilivarojen ulosmittaus tai työntekijän palkan ulosmittaus.

Kiinteän omaisuuden ulosmittauksen oikeusvaikutukset

Kiinteän omaisuuden ulosmittaus ilmoitetaan kiinteistörekisteritoimiston (*Kadaster*) pitämään julkiseen rekisteriin. Aluksia ja ilma-aluksia pidetään kiinteänä omaisuutena, kun ne on kirjattu rekistereihin. Kiinteistörekisteritoimisto voi pyynnöstä suorittaa haun julkisista kiinteistö-, alus- ja ilma-alusrekistereistä. Ulosmittaus on voimassa kirjaamisajankohdasta alkaen. Kiinteästä omaisuudesta ulosmittauksen jälkeen saatava tuotto ulosmitataan. Ulosottoa hakeneella osapuolella on suoja velallisen ulosmittauksen jälkeen toteutettavista oikeustoimista vastaan. Kiinteän omaisuuden luovutus (myynti) on pätemätön ulosottoa hakenutta henkilöä vastaan.

4.3 Mikä on täytäntöönpanotoimien voimassaoloaika?

Tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanokelpoisuus vanhenee pääsääntöisesti kahdenkymmenen vuoden kuluttua tuomion päivämäärää seuraavasta päivästä. Jos tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanolle on asetettu edellytyksiä, joiden täytyminen ei riipu tuomion vastaanottaneen henkilön tahdosta, täytäntöönpanokelpoisuus vanhenee kahdenkymmenen vuoden kuluttua näiden edellytysten täyttymistä seuraavasta päivästä.

Vanhentumisaika on kuitenkin viisi vuotta silloin, kun maksu on tuomion mukaan suoritettava vuodessa tai sitä lyhyemmässä ajassa. Kun on kyse koroista, sakoista, uhkasakoista ja muista tuomioistuimen liitännäismääräyksistä, vanhentumisaika ei, saatavan vanhentumisen keskeytystä tai pidennystä lukuun ottamatta, voi olla pidempi kuin pääasiassa annetun tuomion täytäntöönpanokelpoisuuden vanhentumisaika.

5 Voiko täytäntöönpanopäätökseen hakea muutosta?

Täytäntöönpanoriidat

Siviilioikeuslakikirjan 438 § sisältää yleisiä säännöksiä riita-asioista täytäntöönpanon yhteydessä (*executiegeschillen*). Velallinen voi tällaisessa riidassa yrittää vastustaa täytäntöönpanoa. Riidan kohteena saattavat olla esimerkiksi täytäntöönpanoasiakirjan sisältö ja laajuus, niiden seikkojen vaikutus, jotka

ovat ilmenneet tuomion (täytäntöönpanoasiakirja) antamisen jälkeen, ulosmittauksen oikeellisuus tai kysymys siitä, kuka omistaa ulosmittauksen kohteena olevan omaisuuden. Täytäntöönpanoriidassa riidan kohteena on ainoastaan täytäntöönpano. Pääasiaa, josta on jo annettu tuomio, ei käsitellä enää sisällöllisesti uudelleen.

Velallinen voi täytäntöönpanoriidassa esimerkiksi väittää, että on kyse oikeuden väärinkäytöstä täytäntöönpanon hakijan puolelta tai että ulosmittaus on tuomioistuimen tuomioon nähden kohtuuton. Velallinen (osapuoli, jota vastaan täytäntöönpanotoimi toteutetaan) ei voi tässä vaiheessa enää esittää valituksia ratkaisun sisällöstä. Tällaisessa tapauksessa hänen on esitettävä vastustusilmoitus (*verzet*) tai valitettava korkeampaan oikeusasteeseen (*hoger beroep*) tai korkeimpaan muutoksenhakutuomioistuimeen (*cassatie*), jotka ovat käytettävissä olevat oikeussuojakeinot.

Alueellinen toimivalta

Alueellinen toimivalta on tuomioistuimella, joka on toimivaltaa koskevien yleisten säännösten mukaan toimivaltainen.

Tämä on sen tuomiopiirin tuomioistuin, jossa ulosmittaus tapahtuu tai tulee tapahtumaan tai jossa täytäntöönpanon kohteena oleva omaisuus sijaitsee tai jossa täytäntöönpano tapahtuu. Kaikille Alankomaissa toteutettaville täytäntöönpanotoimille on osoitettava toimivaltainen alankomaalainen tuomioistuin.

Toimivaltainen tuomioistuin

Ensimmäisen asteen tuomioistuin (*arrondissementsrechtbank*) on toimivaltainen käsittelemään kaikki täytäntöönpanoriidat riippumatta siitä, mikä tuomioistuin oli antanut täytäntöön pantavan tuomion. Ensimmäisen asteen tuomioistuin on toimivaltainen myös silloin, kun ratkaisun on antanut muutoksenhakutuomioistuin (*gerechtshof*) tai Alankomaiden korkein oikeus (*Hoge Raad der Nederlanden*).

Täytäntöönpanoriidat ratkaistaan yleensä yksinkertaistetulla menettelyllä (*kort geding*). Tuomioistuin voi esimerkiksi keskeyttää täytäntöönpanon määräajaksi tai kumota ulosmittauksen.

6 Sovellataanko täytäntöönpanoon mitään rajoituksia, esimerkiksi velallisen suoja koskevien sääntöjen tai määräaikojen perusteella?

Päivitetty viimeksi: 01/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.